

Csorvási Híradó

2008. július-augusztus

KÖZÉLETI LAP

XIX. ÉVFOLYAM

7-8. SZÁM

Emlékezés Babály Gyurkára

Babály Gyurka, eredeti nevén -a makói görög katolikus egyház anyakönyvi bejegyzése szerint- Babájpap György 1868. augusztus 5-én a csorvási csárdában életét vesztette. A közismert kocsin járó betyár ezen a napon, a reggeli órákban két társával az ivóban tartózkodott, míg további két bandatag a csárda előtti kocsinál várakozott. Ide érkezett csapatával Novák szarvasi csendbiztos parancsnok. Csorvástra tartottak Tomcsányi főispán rendelkezésére, ki az itteni községházára hívta össze a megyei csendbiztos parancsnokokat, a betyárok üldözéséhez közös terv készítésére.

„Álljunk meg, fehér lóval álmodtam az éjjel!” - javasolta az egyik zsandár. Kikérdezték a kocsinál várakozókat, majd betérve a parancsnok az ott tartózkodó pálinkázó parasztoktól úticéljuk felől érdeklődött. A kapott zavaros, a kintiekétől eltérő válaszok miatt parancsot adott a csárda előtti kocsit átkutatására. Erre az egyik paraszt Novákhoz ugrott, fegyvereit megragadta. A parancsnok a közel álló legényére kiáltott: „Lődd le!” A golyó mellbe találta a dulakodót, aki összeesett, a menekülő társai közül kettőt viszont a biztos kezű Novák talált el. A kocsinál tartózkodók a lövöldözésre „megugrottak” a magasra nőtt kukoricásban.

A dulakodást kezdő paraszt, Babály személyazonosságát a Gyulai Állami Levéltár első alispáni iratai szerint, az őt jól ismerő tanúk vallomása alapján állapították meg. Tudhatták a további két lelőtt személy nevét is, mert a Csorvási Református Egyház halotti anyakönyvében megtalálhatók Babályon kívül: Törköly István (született Lőrincfalva, Torontál megye, 23 éves), valamint Törköly Mihály (Lőrincfalva, 21 éves). Az apa, Törköly István r. kath. vallású. A halál oka önvédelem. Az elhunytakat az emlékezők szerint a Reöck majorba vitték. „Babájnak végig csöpögött a vére!” A hivatalos eljárások után a csárda melletti régi temető árkába, „Ott, ahol a lícium-bokor van” temették el.

A „megugrott” betyár neve az elfogott Molnár Sándor vallomása alapján: Törköly Lajos. Ő 1869-ben kézre került, Orosházán a községi tömlöcbe csukták, de megszökött március hó 17-én, a községházán tartott

követválasztási gyűlés alkalmával, kihasználva az ott tartózkodó sokadalmat. Meg kell említeni, hogy éppen ezen a napon választották meg országgyűlési képviselőnek Táncsics Mihályt. Végül október 2-án, ismételt elfogása után a szegedi várba zárták.

Babály és bandája a jelentések szerint 1868. július 27-e óta tartózkodott Csorváson. Búvóhelyük a csárdától keleti irányban található nádas-ingoványos területen túli, az úgynevezett tót-sori Laurinyecz, Petrovszki, Rohoska, Galisz tanyák környékén volt. Nappal a csárdában étkeztek, iszogattak, éjszakánként a tanyák valamelyikében húzták meg magukat. Ehhez kapcsolódnak a betyárvezér személyéhez kötődő emlékezések. Több alkalommal járhatott ezen a vidéken, ismerték, nem egyszer beköszönt a tanyákba, érdeklődött, jártak-e erre a pandúrok? A betyárok a szegényebbeket nem zaklatták, inkább a gazdagabbaktól vittek el egyet-mást.

A tanyák valamelyikében lakott a betyár szerelme. Ő a tragikus halál után nyíltan nem ment el a sírhoz, de a szomszéd tanya padlásáról végignézte az elhantolást, úgy búcsúzott. A temetés után elindult haza. Útközben kocsival arra jövő férje megállította a lovakat, maga mellé ültette, megbocsátott neki. Mert a családot össze kell tartani, a gyerekeknek gondját kell viselni, fel kell őket nevelni, még ha az asszony eszét el is vette egy kacpabetyár.

Munkácsy Mihály: Búsuló betyár

Illesse köszönet a szíves közlésekért Hajdu Andrea lelkésznőt, Hudák Józsefné Zsótér Julianna vállalkozót, dr. Szabó Ferenc ny. levéltár- és múzeum igazgatót, Tar Ferenc ny. ügyfélszolgálati vezetőt.

Nagy-Pál Andor

Babály Gyurka a balladák világában...

Mottó: minden egyes nép költő, s el van híva bizonyos magában rejlő erőknél kifejezésére, hogy növekedjék a szellem országa.

Erdélyi János: Népdalok és mondák, 1847.

Hiszen maga a nép, mint a patak vize a kövecset, addig forgatja dalait, míg utoljára kisimítja, kerekíti, mert öntudatlanul bár, de ösztönileg ragadtatik a művészet felé...

Erdélyi János: Kisebb prózák, 1863.

BABÁJ GYURKA

„Jaj de szélös, jaj de hosszú az az út,
Kin a szögény Babáj Gyurka elindult,
Babáj Gyurka, térjé' vissza útradrú,
Emléköz' mög az esteli szavadrú!”

„Kocsmárosné, agygyon Isten jó napot!
Mikó vótak itt a lovas zsandárok?
Szérdán este nyócz órákkor vótak itt,
Aszt kérdösztek: Babáj Gyurka hun lakik?
Ott lakik a Rozmaringszál uccába',
Rúzsza nyílik a végső ablakába'.”

„Kocsmárosné, agygyon Isten jó estét!
Babáj Gyurka, agygyon Isten szöröncsét!
Kocsmárosné né kévánnyon szöröncsét,
Még az éjjel szívít járja a nagy kés!
Jaj Istenöm, mit kö' neköm hallani?
Gyerökömet árvaságra köl' hanni!”

„Jaj de fehér a kocsmárosné ágya,
Babáj Gyurka mos' fekütt lé réája,
Babáj Gyurka léfekütt az ágyára,
A vármögye jaj de sietet utána!”

„Babáj Gyurka fölugrott a Csergösre,
Fölugrott a Bársony nevű lovára,
Babáj Gyurka Bársony lovát nyergöli,
Az ablakon kilencz zsandár ott lesi,
Még messzirű' kijátyya, hogy: Né szalagy',
Gojó van a fegyverömbe', elfog a' „
(Szöreg)

BABÁR GYURKA

„Jaj de vágik eszt az erdőt, eszt a fát,
Kire Babár Gyurkát fölakasztották.
Fujja a szél pamuk, hat szél gatyáját,
Veri össze rész sarkantyús csizmáját.
Babár Gyurka aszt kijátya kényába'
Jaj Istenöm mö' köl' halnom héjába',
Nem loptam én, csak gyilkoltam valaha,

Akasztófán nem csüggöttem még soha.”

Orosházárú fúj a szél, ...

„Orosházárú fúj a szél,
Zörög az ágácfalevél.
- Babáj Gyurka, hova lettél,
Hogy Makóra el nem gyüttél? -

- Mentem vóna, nem lehetett:
A vármegye nem eresztett;
Megkötözték a lábomat,
Elzárták szabadságomat.

Lovamat viszik Gyulára,
Magamat vasba utána.
Nem fogok soká rab lenyi:
Meg fogok még szabadúnyi.

Hajdú, hajdú, öreghajdú!
Egyig nem tudtam, mi a bú.
Még a járásom szabad vót,
Jó barátom mindenütt vót;

De most má, hogy rabbá estem,
Jó barátom sehol sincsen,
De most má, hogy rabbá estem,
Jó barátom sehol sincsen. —,

Magyarpécska (Arad)

(Alföldi népballadák II. Kálmány Lajos gyűjteménye,
Kálmány Lajos: Koszorúk, Arad 1877. Kálmány Lajos
népköltési hagyatéka. Szerk. Ortutay Gyula)

BABÁJ GYURI

"Mikor szegény Babáj Gyuri bujdosik az erdőbe,
Azt sem tudja, hol jöjjön ki belőle.
Azt sem tudja, merre van a hazája,
Merre van a Dékány Erzsébet csárdája.

Mikor szegény Babáj Gyurit megfogták,
Szemét, száját paprikával benyomták.
Babáj Gyuri nem állhatta a szagát,
A csárdába, ott agyon lötte magát.

Megüzenem a csorvási bírónak,
Ne kerestessen engem az erdőbe.
Ne kerestessen engem az erdőbe,
Itt nyugszom a csorvási temetőbe."

(Beck Zoltán: Fehér László lovat lopott... Adatközlő:
ösv. Adamcsik Józsefné. Népballadák, Békés megyei
gyűjtés. Békéscsaba, 1987.)

*A Babály Györgyről szóló gyűjtést feldolgozta, az
összeállítást készítette: Nagy-Pál Andor*

Igaz történet egy állatfelvásárlásról

Nyár elején, szép napsütéses reggelen volt a hízóbika felvásárlás a mázsaháznál, az állomáson.

Abban az időben, mintegy negyven évvel ezelőtt még vagonokba rakva vitték a hízott állatokat vágóhídra vagy külföldre. Az állatok átvételére rakodórampa, betonfalú karám és mázsaház volt, közvetlen a sín pár mellett. Ide tolatták a tehervagonokat, amelyekbe az állatokat az átvétel után berakták. Ezek az átvételi napok amolyan kis állatvásári hangulatot árasztottak. Az emberek megtárgyalták ügyes-bajos dolgaikat és kicserélték felhajtott állataikkal kapcsolatos nézeteiket. Olyan szempontok szerint, hogy milyen fajta, milyen idős, kb. mennyi lesz a súlya, jól izmolt-e vagy hasra hízott, közben megkezdődött az állatok átvétele.

Az Állatforgalmi Vállalat szakembere minősítette az állatot és ajánlatot tett az osztályba sorolására, hogy I., II. osztályú, vagy osztályon aluli-e. Kevés vita volt, mert általában jó volt a minősítés. Jól izmolt, formált testfelépítésű, nem túlfaggyúsodott, 5-600 kg közöttiek voltak a bikák. 500 kg alatt nem vették át őket. A felvezető legények közben a lemért állatokat felvezették a rámpán a vagonba és két erős kenderkötéssel közép magason, a vagon oldalába becsavarozott karikához kötötték őket.

Egyszer csak ámult moraj hullámzott át a levegőn. Hetven éven felüli öreg parasztember komótosan közeledett a mázsaház felé olyan 800 kg körüli fiatal magyartarka bikát vezetve.

„Te jó Isten” – sóhajtott fel az egyik fölthajtó legény, - „hogyan fogjuk ezt a hatalmas állatot fölvezetni a vagonba?”

„Majd fölvezetem én!” – válaszolta csendesen az öreg.

A fiatal, magabiztos „hajcsárok” ezt gunyoros mosollyal, lekicsinylően fogadták. András bácsi (mert így ismerte mindenki az öreg parasztot) csendesen figyelte a mérlegelést. Mikor megvolt (812 kg), odaszólt a hatalmas állatnak: "Na, gyere Samu!"

A gyönyörű szép állat jámborul megindult gazdája után, aki láthatóan teljes bizalmát élvezte.

Átmentek az úton, be a karámba, föl a felhajtón, be a vagonba. Ott az öreg egy karikához megkötötte. A bika szeretettel megnyalta kezét, az öreg megsimogatta a hátát, a farkát: „Isten veled Samukám!” – és megindult lefelé.

A bámész emberek félreálltak előle. Meghatódtak. Az öregember arcán két könnycsepp gurult lefelé, két igazgyöngy. Így adta át B. András bácsi szeretettel felnevelt bikáját, Samut.

P-17 Postagalamb Sportegyesület Csorvás

Az egyesület 1959.04.05-én alakult meg Komáromi Sándor kezdeményezésére. A szervezésben részt vett és segített Lázár Mihály, Fehér Mihály, Hajdú János, Komáromi János is. Az Egyesület 29 taggal alakult meg. A postagalamb tájékozódó- és visszataláló képessége különösen fejlett, mert minden irányból, hosszú távolságokból is képesek ismétlődően visszatérni dúcaikba. A postagalamb tájékozódásának mechanizmusát teljes pontossággal még nem sikerült megfejteni.

Az egyesület tagjait a megrendezett versenyek különlegesen szép élményekkel ajándékozták meg. A versenyek során a sok egyéb tényező mellett az időjárás tényezőknek van a legnagyobb szerepük. A repüléshez az ideális hőmérséklet 20 Celsius fok körül van, a hideg és a nagy hőség egyaránt gátló tényező, s a meleg déli szembeszél különösen megnehezíti a repülést. A legnagyobb akadályt a hazatérő galamb számára a viharok jelentik.

Komáromi Sándor ismertette meg a tagokkal a versenyzés alapjait és szépségét, majd Rozsnyai Pál vezette évekig sikeresen az egyesületet. Hajdú János is hosszú ideig lelkesen és eredményesen tevékenykedett, mint egyesületi elnök.

Sok éven át sikeresen versenyzett Beleznai János, s a tenyésztés területén jeleskedő Petrik István is. Nagy létszámú állatállományával versenyz jól évek óta Oláh István.

A sok szép verseny élményei mellett az egyesületnek a kerület mérete inkább hátrányt jelent, hiszen a Szegedtől-Vésetőig terjedő kerület lehetőségei rosszabbak, ellenben pl. Budapesten 4-5 kerület arányosabb lehetőségeket teremt.

A Csorvási Természetvédelmi Alapítvány szervezésében 2005-ben az egyesület tagjai is részt vállaltak a városavató ünnepség szervezésében, ugyanis 788 db postagalambot röptettünk fel.

Az egyesület elnöke Mekis János, a versenybizottság elnöke Benedek József.

Az Egyesületnek a civil tagozat vezetője 1 db serleget adományozott a versenyzés díjazásához.

A CSORVÁSIK BARÁTI TÁRSASÁGÁNAK KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉSE

Társaságunk a 2000. év február havának 19. napja óta működik közhasznú szervezetként. Az alapszabályban foglalt célok közül közhasznú tevékenységnek minősül a kulturális örökség megóvása, a természet- és környezetvédelem.

A kulturális örökség ápolása érdekében részt veszünk a hagyományos koszorúzásokon és egyéb városi ünnepeken, az önkormányzattal együttműködve megemlékezünk a település születésnapjáról. Népi hímző, varró tagozatunk szorgosan ápolja a képzőművészeti hagyományokat, augusztus 20-án kiállítást is szerveztünk a tagozat tagjainak munkáiból. Az elszármazott csorvásiakkal folyamatosan tartjuk a kapcsolatot. Ünnepi közgyűlésünkre felkutatottuk Csorvás lótenyésztéssel kapcsolatos hagyományait, melynek dokumentumait ki is állítottuk. Támogattuk a Fehér-Pusztai Tanulmányi Ösztöndíj Alapítvány céljait. Folytattuk a civil kerekasztal munkájának koordinálását. 2007-ben is megrendeztük a *Civilek Csorvásért* találkozót. A *VIII. Csorvási Nemzetközi Lakodalmas Gasztronómiai Napok*, valamint a *X. Nemzetközi Aratónap és Búzaafesztivál* lebonyolításában aktívan vettünk részt.

A természet- és környezetvédelmi területen továbbra is támogatjuk a "*Virágos, fás Csorvásért*" akciót. Fűmagot, virágmagot juttattunk a lakosoknak. A feladat végrehajtása érdekében együttműködünk az *Együtt az egészségünkért* egyesülettel. Mentoraink segítségével segítjük a környezetvédelmi nevelést az általános iskolai csoportok részére, melynek lényege a Csorváson található természeti értékek védelme, megóvása, ápolása.

Összes bevétel:	655 000 Ft	314 000 Ft
Kapott támogatás:	280 000 Ft	238 000 Ft
Központi költségvetéstől:	144 000 Ft	189 000 Ft
Egyéb:	136 000 Ft	49 000 Ft
Pályázat útján elnyert tám.:	300 000 Ft	0 Ft
Tagdíjból származó bevétel:	71 000 Ft	66 000 Ft
Közhasznú tevékenység ráfordításai:	441 000 Ft	332 000 Ft

Csorvás, 2008. április 22.

Kelemen Mihály, elnök

Csorvásiak Baráti Társasága
"Szív, gondolat, tett Csorvásért"
5920 Csorvás, Petőfi u. 12.

www.csorvasiak.hu

A *Csorvásiak Baráti Társasága* koordinálásával az elmúlt év tavaszán a civil szervezetek a Civilek Csorvásért együttműködés keretében létrehozták tagozataikat, megválasztották vezetőiket az alábbiak szerint:

Oktatás, művelődés és hagyományápolás

Vezetője (szóvivője): Kasuba István (5920 Csorvás, Hunyadi u. 11.)

Egészségügy, szociális ellátás és érdekvédelem

Vezetője (szóvivője): Neller Tiborné (5920 Csorvás, Thököly u. 9.)

Sport, környezetvédelem és rendvédelem

Vezetője (szóvivője): Hunyadvári Árpád (5920 Csorvás, Dobó u. 29.)

Város- és gazdaságfejlesztés

Vezetője (szóvivője): Kaszai Károly (5920 Csorvás, Tavasz u. 3.)

Igényként merült fel, hogy a szervezetek bemutatkozására biztosítsunk lehetőséget a Csorvási Híradó keretében is. Ennek a kérésnek örömmel teszünk eleget, s egyben kérjük a szervezeteket, hogy adják le írásaikat a szerkesztőségnek.

Köszönettel: Kelemen Mihály, elnök

Lakodalmas Napok

Nyolcadik alkalommal rendezte meg városunk az immár nemzetközivé szélesedő Lakodalmas Gasztronómiai Napokat. Ezúttal testvértelepülési összefogással, így Európai Unió forrásokat is sikerült felhasználni a rendezvényen. A háromnapos mulatságon a határon túli magyarok képviselői mellett egy lengyel csapat is vállalta a megmérettetést, és színesítette a versenyzők repertoárját Lakatos Zsoltné roma csapata is, amely csorvási színekben indult.

A nyitó rendezvényen az 50, 55, 60 éve egymásnak örök hűséget fogadó 11 házaspár ülte körbe az ünnepi asztalt. Őket köszöntötte Szilágyi Menyhért polgármester, aki életüket példaértékűnek, és a fiatalok számára követendőnek nevezte. Kedvcsinálónak, az egykori hagyományokat idézve, mindjárt meg is ragadták a menyasszony ágyát, s vitték körbe a település utcáin.

A legény- és leánybúcsú sem hiányzott a programkínálatból, de a versenykiírás a lakodalmas

étkekre is megfelelő hangsúlyt fektetett. A felszolgált fogásoknak az egykori hangulatot, ízvilágot kellett felidézniük, így kiemelkedő szerepük volt az edények mellett sürgölődőknek is. A rátermett vőfélyek versenyük során nagy hasznát vették orgániumuknak, hiszen hangosítás nélkül is felidéztek a lakodalom hangulatát és elérték, hogy a nagyérdemű velük nevéssen a humoros, olykor pikáns rigmusokon. A verseny végeztével a hangulatról a Megasztárból ismertté vált Szabó Eszter és Kontor Tamás, majd a Nagyecsedti Fekete Szemek gondoskodtak.

A díjátadón Benke László Oscar-díjas mesterszakács a magyar gasztronómia támogatásáért a Fehér Asztal Lovagrend kitüntetését nyújtotta át Szilágyi Menyhért polgármester úr részére.

Különdíjak:

Leghagyományörzőbb csapat: Sekowianie (Lengyelo.)

Legszebb menyasszony: Mircse Annamária

Legszebb lakodalmas terítésért és felszolgálásért:

Kondorosi Szlovákok csapata

Ősi hagyományörzés bemutatásáért: Uzoni Serények

Legjobb vőfély: Kávai József

Legjobb primás: Rác Csaba

Legjobb zenekar: Silver Zenekar

Legjobb első fogás (leves): Orompart

Legjobb második fogás (pörkölt): Háziasszonyok Klubja

Legfinomabb desszert: Zentai Délibáb

Legfinomabb torta: Kondorosi Szlovákok

Leghangulatosabb táncosaiért: Baxtale Rom

Legjobban öltözött vőfély: Földi József

Legjobb táncos kisvőfély: Hajdú Aurél

Helyezések:

I. Orompart

II. Zentai Délibáb Magyar Művelődési Egyesület

III. Háziasszonyok Klubja

(mk)

ÉRETTSÉGIZZEN ESTI TAGOZATON CSORVÁSON!

A Báthori István Középiskola és Szakiskola Csorvási Tagozatának (Csorvás, Petőfi u. 12.) beiratkozási időpontjai: 2008. augusztus 04-08. 08:00-12:00 óra, 2008. augusztus 25-29. 13:00-17:00 óra, Pótbeiratkozás: 2008. szeptember 01-05.

Érettségivel rendelkezők a következő szakképzésekre jelentkezhetnek:

- pénzügyi-számviteli ügyintéző (1,5 év)

- logisztikai ügyintéző (2 év)

- gazdasági informatikus (2 év)

- kereskedelmi-marketing ügyintéző (1 év)

23 éves korig a családi pótlék igénybe vehető. Tanulóink diákigazolványra jogosultak. Az esti képzést hetente 2 alkalommal (hétfő, péntek; 15:00 - 20:10 óra) tartjuk az új iskola épületében. A képzések tandíjmentesek, beiratkozásakor 11 000 Ft iskola-fenntartási hozzájárulást kell befizetni. Bővebb felvilágosítást személyesen, ill. telefonon lehet: 06-30-527-9671

TANÉVNYITÓ: 2008. szeptember 01. 15:00 órakor a színházteremben.

FVM KÖZÉPISKOLA, MEZŐGAZDASÁGI SZAKKÉPZŐ ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM 5741 Kétegyháza, Gyulai u. 6.

felvételt hirdet nappali tagozatos szakmai képzésre érettségizettek számára **mezőgazdasági gépész-technikus** szakon (OKJ szám: 54 525 02 0010 54 02), a képzési idő: 2 év.

Jelentkezési határidő: 2008. augusztus 23.

Telefon: 66/250-311

e-mail: titkarsag@mezgazd-ketegyh.sulinet.hu

„Figyelje a táblákat és jelezze a hibákat!”

- együtt a biztonságosabb közlekedésért -

A megyei főkapitányságon és a kapitányságokon működő baleset-megelőzési bizottságok évente több programot is szerveznek annak érdekében, hogy minél többen megismerjék a biztonságos közlekedés szabályait, és minél többen fontosnak érezzék az előírások betartását. A legkülönbözőbb forgalmi helyzetekben döntő fontosságú kérdés, hogy a közlekedő betartja-e a szabályokat, mennyire figyel a saját és mások biztonságára.

Emellett azonban legalább ennyire fontos, hogy a gyalogosok, kerékpárosok és más járművezetők a lehetőségekhez képest legjobban kialakított csomópontokban, átkelőkön, kereszteződésekben közlekedhessenek. Hiszen a megfelelő és jól látható jelzések nélkülözhetetlenek a biztonságos közlekedéshez. Ezért a Békés Megyei Rendőr-főkapitányságon működő Megyei Baleset-megelőzési Bizottság szeptemberre meghirdeti a „Figyelje a táblákat és jelezze a hibákat” kampányát.

Ez idő alatt az alábbiakban megjelölt elérhetőségeken a

rendőrség fogadja a közlekedők észrevételeit a balesetveszélyesnek tartott kereszteződésekről, hiányos, megrongálódott, vagy éppen felesleges közúti jelzésekről. A rendőrség közlekedési szakemberei az észrevételeket rögzítik, és a helyszíneket megvizsgálják. Ha valóban szükséges bármifajta változtatás, akkor intézkednek arról, hogy az illetékes szakhatósághoz eljusson a telefonáló vagy levélíró jelzése, és a hatóság lehetősége szerint a rendelkezésére álló eszközökkel orvosolja is a felvetett problémát.

A megadott címekre küldött leveleikben kérjük, jelöljék meg pontosan azt a helyszínt, amelyre az észrevételük vonatkozik, és fogalmazzák meg azt is, hogy miért tartanának szükségesnek azon a helyen változtatást. A hasznos észrevételeket megfogalmazók között a kampány végén a Megyei Baleset-megelőzési Bizottság láthatósági pólokát sorsol ki.

Leveleiket, telefonhívásaikat az alábbi címeken és telefonszámokon várják:

Békéscsaba

Kékegyi Zsolt r.hadnagy
5600 Békéscsaba, Bartók B. út 1-3.
66/523-700 22/20-as mellék
bekescsaba.rk@bekes.police.hu

Orosháza

Kis Rozália r. főtörzszászlós
5900 Orosháza, Szabadság tér 2. (Pf. 111.)
68/411-344
oroshaza.rk@bekes.police.hu

A fenti címekre tehát **2008. szeptember 1. és szeptember 30. között** várjuk észrevételeiket.

A csorvási védőnők szeretettel köszöntik az édesanyákat és a várandós kismamákat az anyatejes táplálás világnapján!

“Maga adta nékem édessége teljét,
úgy ajándékozta anyasága tejét,
hogy bennem a földnek egyszer kedve teljék.”
(Mécs László: A királyfi három bánata)

Szinte mindenki tudja: az anyatejnél jobbat még nem „találtak ki” a csecsemők táplálására. A kizárólag anyatejjel történő táplálás a baba etetésének legbiztonságosabb, legegészségesebb és legkönnyebben kivitelezhető módja.

Tejtörténelem

- Kr. e. 2250 körül az anyák általában 2-3 évig is

szoptattak, szükség esetén a család vagy az apa dajkát fogadott, aki teljes ellátást kapott szolgálataiért.

- Az ókori Rómában az anyától elvárták, hogy maga szoptassa csecsemőjét. Lenézték, hűtlenséggel vádolták azt, ki nem így tett.

Az újkor hajnalán olyannyira elterjedt volt a szoptatós dajka státusza, hogy egy német utazó meglepetten jegyezte fel: „még a felső néposztály hölgytagjai is maguk szoptatják gyermekeiket Angliában”.

A francia felvilágosodás korában elutasították a szoptatást. A gazdagok vagy dajkákat fogadtak, vagy évekre vidéki gondozásba adták gyermeküket.

Az anyatej és a szoptatás

Az újszülött- és csecsemőtáplálás mindvégig változatlan, állandó eleme, a legszigorúbb tudományos elemzések próbáit kiállt első számú győztese ma is az anyatej.

Az újszülött és a fiatal csecsemő természetes, ideális és optimális táplálása a szoptatás. Az anyatej összetétele képes a megfelelő mennyiségben és arányban leginkább biztosítani a csecsemő szervezete számára azokat az alapvető tápanyagokat, amelyek az élet első évében az intenzív fejlődéshez szükségesek.

A központi idegrendszer különösen érzékeny ebben a korai időszakban a táplálás hibáira, nem megfelelő voltára. A szoptatás a legtöbb fejlett európai országban, így hazánkban is az újszülöttkor kezdetétől általában a csecsemő 6 hónapos koráig az elsőként ajánlott és választott táplálási mód, mely a fogak megjelenésével és a nagyobb energiatartalmú, szilárd táplálékok hozzáadásával, az ún. „hozzátáplálással” egyre csökkenő számban és egyre kisebb anyatej mennyiségekkel fokozatosan átadja helyét a mesterséges táplálékoknak.

Az anyatejnek a tehéntejhez képest előnyös összetételén kívül a szoptatás meghatározó fontosságú a bensőséges, örömteli, a későbbi személyiség-fejlődésben is oly lényeges anya-gyermek kapcsolat korai kialakításában. A tehéntejből hiányzó, de az anyatejben jelen lévő aktív immunológiai alkotórészek az anyatejes táplálás révén a fiatal csecsemő kórokozók elleni hatékony megvédésének döntő tényezői.

A szoptatás egyértelmű előnyeit igazolják azok a kiterjedt vizsgálatok is, amelyek az anyatejjel táplált csecsemők szellemi fejlődésének gyorsabb ütemét és egyes megbetegedések (pl. pylorus stenosis, inzulindependens diabetes mellitus, colon carcinoma) későbbi életkorban alacsonyabb számú előfordulását igazolták a tápszerrel táplált csoportokkal összehasonlítva.

Csorvási Védőnők

Akiért mégis megszólaltak a harangok!

Egy rövid hír a hétköznapiakból: 2008. június 6-án, életének kilencvenedik évében elhunyt Paulik Péterné szül. Kesjár Judit. A fiatal generáció számára annyit jelent: egy ismeretlen, idős asszony -szép hosszú életet élt- végre megpihent.

Az idősebb korosztály viszont még emlékszik azokra a népes heti piacokra, melyekről Péter bácsi vagy Judit néni csak ritkán hiányzott. Szorgos kezük nyomán kis kertjükben megteremték a friss zöldségek, zamatos gyümölcsök és édes szőlők. A falubeliek szívesen vásárolták áruikat (Dehogyan volt még akkor Tesco, Lidl vagy Interspar!).

Kapujuk mindig nyitva állt a rokonok, jóbarátok, szomszédok előtt, akik üres kézzel sosem távoztak. Kaptak jótanácsokat is a kertészkedés fortélyáiból. Judit néni zsebeiben mindig ott lapult a cukorka, csokoládé, a kötényében a legfrissebb gyümölcs az utcabéli gyerekek számára, hogy azután kedvére ölelgethesse őket, mivel nekik sajnos nem adatott meg, hogy gyermekük lehessen.

Andival 1980 augusztusában

Férjével tagjai voltak -az akkor még népes- Csorvási Evangélikus Gyülekezetnek. Péter bácsi felügyelő, Judit néni a közösség mozgatórugója, szervező és összetartó ereje volt. A férje halála után Judit néni szembetegsége miatt a látását elveszítette, gondozásra szorult. A helyi szociális intézmény lakója lett. Nehéz szívvel hagyta el az otthonát, azért én megígértem neki, hogy nem hagyjuk magára. A hite és Isten iránti szeretete adott neki erőt ahhoz, hogy az örökös sötétség világában tovább éljen. 14 évig volt az otthon lakója.

Tőlem azt kérte hogy férje mellé temessük, és

evangélikus szertartás szerint búcsúztassuk. Az élet nagy rendező, nem mindig a mi akaratunk számít. A közelmúltban megjavított evangélikus templom harangja elnémult, a reformátusé rég nem szól - mondták. A katolikus parókián megnyugtattak, hogy tudnak segíteni. Vasárnap reggelre kiderült, hogy az előző napi viharban a villám tönkretette az elektronikát, meg sem tudják a harangokat szólaltatni. A lelkész is szabadságon, helyettes kell. Az égiek is összeesküdtek ellenünk? Egy segítőkész, jószándékú villanyszerelő azonban a segítségünkre sietett: talán egy biztosíték csere segíthet. János, köszönjük! Így történt, hogy mégis zúgtak a harangok. "Jó dolog, ha értjük a szavukat, éneküket mert nem csak értünk, hozzánk is szólnak."

Szombati Pálné

MEGHÍVÓ

Államalapító Szent István királyunk ünnepén, 2008. augusztus 20-án ünnepséget rendezünk a Szabadság téren, melyre minden érdeklődőt tisztelettel hívunk és várunk.

Program:

17 óra: Ünnepi szentmise, kenyérszentelés a római katolikus templomban.

18.30-tól: Zenés program öntevékeny együtteseink részvételével.

19.45: Ünnepi köszöntőt mond Fetser János országgyűlési képviselő.

20 óra: A Csorvási Ifjúsági Fúvószenekar és Mazsorett Csoport műsora.

21 óra: Vendégünk SOLYMOS TÓNI.

22 óra: Tűzijáték.

Jó szórakozást kívánnak a szervezők!

A magyar Szent Korona

HÍREK

Tájékoztató sikeres pályázatainkról

Csorvás Város Önkormányzata az elmúlt hetekben egyidejűleg több pályázatának sikerességéről is értesült. Ezek közül az alábbi projektek elérkeztek a támogatási szerződés megkötése utáni szakaszba, a megvalósítás, a kivitelezés munkálataihoz. Tájékoztatásul a jelenleg folyó munkálatokról néhány mondatban:

Az egyik projektünk neve: *Csorvás, Petőfi u. 12. szám alatti ÁMK iskolaépület komplex akadálymentesítése*. A beruházással érintett önkormányzati fenntartású közoktatási intézmény Petőfi utcai épülete nem felel meg az akadálymentesség követelményének. A beruházás célja a kétszintes iskolaépület teljes fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése. A szintek közötti átjárhatóságot a lift beépítése, a belső közlekedést kűszöbmentes szabványméretű ajtók, vezetősávok, indukciós hurok segítik, akadálymentes WC csoportok és mozgáskorlátozott WC-k épülnek, a főbejárat biztonságos rámpán lesz megközelíthető. A pályázat az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

A másik beruházásunk neve: *Kerékpárút építése Csorvás belterületén*. A projekt célja kerékpárút építése a Bajcsy-Zsilinszky utca mentén, a Rákóczi és a Tánicsics utca között a vasútállomásig, mindennapos közlekedésre és a közlekedésbiztonság javítása céljából. A beruházás keretében megvalósul az 1351 méter hosszú kerékpárút-szakasz kijelölése, megterveztetése, engedélyezése, kivitelezése, műszaki átadása és forgalomba helyezése.

A beruházás főbb műszaki adatai: 1351 folyóméter hosszúságban, 2,0 méter szélességben kerékpárút épül (a két buszöböl mögötti szakaszon 2,7 méter szélességben). A pálya oldalesése 2,5%, a padkaszélesség 50-50 cm, 5% oldaleséssel. Az árok ill. padkarézsű 6/4-es, a koronaszélesség 3,00 méter. A pályaszerkezet összetevői: 3 cm AB-4 jelű aszfaltbeton kopóréteg, 10 cm vastag C 8/12 minőségű beton alapréteg (a becsatlakozó földutaknál és kapubejáróknál 20 cm vastag C 8/12 minőségű alapréteg), 15 cm homokos kavics ágyazatjavító réteg,

amely egyben a fagyvédő réteg szerepét is betölti. Ez a projekt is az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

A befejezéshez közelednek Csorvás Város Önkormányzata és az Egyesített Szociális Intézmény közös beruházásának kivitelezési munkálatai a Batthyány utcában. Az épület alsó szintjén a pályázat szerint 10 szobás „Sérült fiatalok turisztikai célú szálláshelye” épült, valamint a tetőtér beépítésével az Egyesített Szociális Intézmény „Konferencia központot” alakított ki. Az önkormányzat az épületnek a „Hérics Szálló és Konferencia Központ” nevet adta. A beruházás a LEADER+ program keretében valósulhatott meg.

Polgármesteri Hivatal

Anyakönyvi hírek

Születések:

Polasek Zoltán és Szabó Ildikó fia Bende, Szabó Tamás és Miklós Gabriella fia Tamás, Varga Mihály és Hajdú Mónika fia Milán Mihály

Halálozások:

Ancsin András (1920), Barakonyi Sándorné (szül. Liszt Ildikó, 1963), Fábrián László (1949), Kmotricza Pál (1973), Kriska Sándorné (szül. Szél Julianna, 1924), Leszko Jánosné (szül. Gyarmati Margit, 1931), Mézes Pál (1933), Murvai Györgyné (szül. Békési Eszter, 1923), Murvai Józsefné (szül. Oláh Julianna, 1953), Pacsika Ferenc (1932), Péli József Pálné (szül. Szilasi Julianna, 1923), Raczko Pálné (szül. Pogonyi Mária, 1929), Téren János (1927), Tóth Bálintné (szül. Szász Mária, 1928), Vata Zoltán Tamás (1950), Zsiga István (1930)